

Shemini - Eltzafan: Undertaker, Prince, Activist

Moses called Mishael and Elzaphan, sons of Uzziel the uncle of Aaron, and said to them, "Come forward and carry your kinsmen away from the front of the sanctuary to a place outside the camp." They came forward and carried them out of the camp by their tunics, as Moses had ordered. And Moses said to Aaron and to his sons Eleazar and Ithamar, "Do not bare your heads and do not rend your clothes, lest you die and anger strike the whole community. But your kinsmen, all the house of Israel, shall bewail the burning that the LORD has wrought.

ויקרא י
ויקרא משה אל-מישאל ואל אליצפן בני עזיאל דד אהרן ויאמר אליהם קרבו שאו את-אחיכם מאת פני-הקדש אל-מחוץ למחנה: ויקרבו וישאם בכתנתם אל-מחוץ למחנה כאשר דבר משה:
ויאמר משה אל-אהרן ולא-לעזר ולא-יתמר ו בניו ראשיכם אל-תפרעו ו ובגדיכם לא-תפרמו ולא תמתו ועל כל-העדה יקצף ואחיכם כל-בית ישראל יבכו את-השרפה אשר שרף יהוה:

The chieftain of the ancestral house of the Kohathite clans was Elizaphan son of Uzziel.

במדבר ג:ל
ונשיא בית-אב למשפחת הקהתי אליצפן בן-עזיאל:

Rashi, Bemidbar 16:4

And what induced Korah to quarrel with Moses? He was envious of the princely dignity held by Elzaphan the son of Uziel (Midrash Tanchuma, Korach 1) whom Moses had appointed prince over the sons of Kohath although this was by the express command of God (Numbers 3:30). Korah argued thus: "My father and his brothers were four in number – as it is said, (Exodus 6:18) "and the sons of Kohath were [Amram and Izhar and Hebron and Uziel]". – "As to Amram, the eldest, his two sons have themselves assumed high dignity, one as king and the other as High Priest; who is entitled to receive the second (the rank next to it)? Is it not "I" who am the son of Izhar, who was the second to Amram amongst the brothers? And yet he has appointed as prince the son of his (Amram's) brother who was the youngest of all of them! I hereby protest against him and will undo his decision". – What did he do? He arose and assembled 250 men, fitted to be heads of the Sanhedrin, most of them of the tribe of Reuben who were his neighbours.

[גור אריה על במדבר ט"ז:א:
על נשיאותו של אליצפן. אף על גב דלא היו חולקים על נשיאותו של אליצפן, רק על הכהונה (רש"י ד"ה ויקח), היינו טעמא, שאילו היו חולקין על נשיאותו של אליצפן היו ישראל אומרים לכבודו עשה קרח זה, ולא היו ישראל נמשכין אחריו. לפיכך היו חולקים על כל דברי משה רבינו עליו השלום, ועל הכהונה בכלל, והיינו דסיים 'הריני חולק ומבטל את דבריו', כלומר אבטל את כל דבריו:]

א. כי טובים דדיך מיין

אברבנאל ויקרא פרק י

והנה צוה למישאל ואליצפן שיכנסו להיכל לשאת את המתים לפי שאהרן ובניו היו בכלל על נפשות מת לא יבא ומשה כהן הכהנים היה ביום ההוא ולזה צוה לאלו שהיו בני דוד אהרן ובהבה היו עם המתים כמו אחים שיוציאום מחוץ למחנה כחטאת הכפורים.

העמק דבר ויקרא פרק י

בני עזיאל דד אהרן. כבר נדרש בת"כ למאי כתיב דד אהרן, ולפי הפשט משמעות דד כמו **ידידות** מלשון כי טובים דדיך. ובא לפרש למה קרא לבני עזיאל יותר מבני יצהר וכדומה, אלא משום שידע משה שיש מהם מקנאים לאהרן וכבודו, והיו נראים בזה כשמחים לאידו, על כן קרא לבני עזיאל, שידע שהוא אוהב וריע ומצטער בצערו.

וכן היו בניו ענויים ותיקים. ומדתו של מישאל יש להבין ממה שהיה אחיו הקטן נשיא לכהן, והוא לא ערער על זה, וגם אלצפן שמו אלצפן וכתוב חסר יו"ד, לראות שהיה שפל בעיני עצמו כידוע דרכי השמות:

II. Pursuers of Peace

ספרא שמיני - מכילתא דמילואים

(לז) ויקרא משה אל מישאל ואל אלצפן בני עוזיאל דוד אהרן - ממשמע שנאמר ובני קהת עמרם ויצהר וחברון ועוזיאל, איני יודע שעוזיאל דוד אהרן? מה תלמוד לומר דוד אהרן? מקיש מעשה עוזיאל למעשה אהרן, מה אהרן רודף שלום בישראל אף עוזיאל רודף שלום בישראל, ומנין שאהרן רודף שלום בישראל שנאמר ויראו כל העדה כי גוע אהרן ויבכו את אהרן שלשים יום כל בית ישראל, ובמשה הוא אומר ויבכו בני ישראל את משה ומפני מה בכו את אהרן שלשים כל בית ישראל ומשה לא בכו אלא בני ישראל ולא כל בית ישראל.

שפתי כהן ויקרא פרשת שמיני

[י, ד] ויאמר משה אל מישאל ואל אלצפן... אתם כפי ערככם שאין גדולים מכם, הם היו סגני כהונה ואתם סגני לוויה, אם כן הם אחיכם, שאין מתעסקים בגדולים אלא גדולים כמותם, כי אלצפן היה נשיא על הלויים שנאמר (במדבר ג', ל') ונשיא בית אב למשפחות הקהתי אלצפן בן עוזיאל, ולזה אמר דוד אהרן, כמו שאמרו חז"ל (תורת כהנים פרשה זו מכילתא דמילואים) שהיה דומה לאהרן, כמו שהיה אהרן רודף שלום כן אתם דומים לבניו, האבות דומים זה לזה וכן הבנים, אם כן שאו את אחיכם דומים לכם. ועוד ששמותיכם מורים על מיתתו, מישאל גימטריא אף ברחמים, אלצפן שמיתה היתה בו צפונה להם ממעמד הר סיני, שנאמר (שמות כ"ד, י"א) ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו מכאן שהיו ראויים לשליחת יד, ועל כל העדה יקצוף, שהיה הקצף על הכל, לפי שהם גרמו ליה למלכא דלא ליתי למטרוניתא, ואחיכם כל בית ישראל יבכו, שליח ציבור שטעה סימן רע לשולחיו.

III. The right way to innovate

The Gemara answers: They were not punished for their entry into the sacred place but for a different reason, as it was taught in a baraita that Rabbi Eliezer says: Aaron's sons died only because they taught a halakha before Moses their teacher; they should have asked him for his ruling, but they neglected to do so. The Gemara asks: What did they interpret from the verse that led them to enter the sacred place with fire? The verse states: “And the sons of Aaron the priest shall put fire upon the altar” (Leviticus 1:7), which indicates that although fire descends from the heavens, it is a mitzva to bring man-made fire. To fulfill this mitzva, Aaron's sons entered and brought fire to the altar. Although their ruling was in accordance with the <i>halakha</i>, they incurred the death penalty for failing to ask Moses	יומא נג כְּדִתְנִיָא רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר לֹא מִתּוּ בְּנֵי אַהֲרֹן אֶלְאָ עַל שֶׁהוֹרוּ הַלֶּכֶה בְּפָנֵי מֹשֶׁה רַבֵּן מֵאֵי דְרוּשׁ וְנִתְּנוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ אִף עַל פִּי שֶׁאֵשׁ יוֹרֶדֶת מִן הַשָּׁמַיִם מִצְוָה לְהַבְיִיא מִן הַהַדְיוּט.

But there were some men who were unclean by reason of a corpse and could not offer the passover sacrifice on that day. Appearing that same day before Moses and Aaron, those men said to them, “Unclean though we are by reason of a corpse, why must we be debarred from presenting the LORD's offering at its set time with the rest of the Israelites?”	במדבר ט וַיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם וְלֹא־יָכְלוּ לַעֲשׂוֹת־הַפֶּסַח בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּקְרְבוּ לְפָנֵי מֹשֶׁה וְלְפָנֵי אַהֲרֹן בַּיּוֹם הַהוּא: וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הַהֵמָּה אֵלֵינוּ אֲנַחְנוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם לָמָּה נִגְרַע לְבַלְתִּי הַקָּרֵב אֶת־קִרְבָּנוּ יְהוָה בְּמַעַדוֹ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

The Gemara asks: And is the halakhic principle that one who is engaged in a mitzva is exempt from performing another mitzva	סוכה כה: וְהַעוֹסֵק בְּמִצְוָה פְּטוּר מִן הַמִּצְוָה מִהֶכָּא

derived from here? It is derived from there, as it is taught in a *baraita* that it is written: "There were certain men who were impure by the corpse of a person and they could not observe the *Pesah* on that day" (Numbers 9:6). Before proceeding with the discussion, the *baraita* seeks to clarify with regard to those men who became impure: **Who were they?** The *baraita* answers: **They were the bearers of Joseph's coffin**, which the Jewish people brought with them in the desert. This is the statement of Rabbi Yosei HaGelili **Rabbi Akiva says: They were Mishael and Elzaphan, who were engaged in carrying the bodies of Nadav and Avihu after they were burned in the Holy of Holies (see Leviticus 10:4). Rabbi Yitzhak says: These identifications are inaccurate, because if they were the bearers of Joseph's coffin, they could have already been purified.** They were camped at Sinai sufficient time to become purified in time to sacrifice the Paschal lamb. And if they were Mishael and Elzaphan they could have already been purified, as the Tabernacle was erected on the first of Nisan, which was the eighth day of the inauguration, when the sons of Aaron were burned. More than seven days remained until the eve of Passover on the fourteenth of Nisan

נִפְקָא מִהֵתָם נִפְקָא דְתִנְיָא וַיְהִי אֲנָשִׁים
אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם וְגו' אוֹתָם
אֲנָשִׁים מִי הָיוּ נוֹשְׂאֵי אֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף הָיוּ
דְּבָרֵי רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר
מִישָׂאֵל וְאֶלְצָפָן הָיוּ שֶׁהָיוּ עוֹסְקִין בְּנֹדֵב
וְאֲבִיהוֹנָא. רַבִּי יֵצְחָק אוֹמֵר אִם נוֹשְׂאֵי
אֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף הָיוּ כְּבָר הָיוּ יְכוּלִין
לִיטָהֵר אִם מִישָׂאֵל וְאֶלְצָפָן הָיוּ יְכוּלִין
הָיוּ לִיטָהֵר. אֶלְצָפָן עוֹסְקִין בְּמַת מִצְוֶה הָיוּ
שֶׁחָל שְׂבִיעֵי שְׁלֵהוֹן לְהֵיוֹת בְּעָרֵב פְּסַח
שֶׁנֶּאֱמַר וְלֹא יָכֻלוּ לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח בַּיּוֹם
הַהוּא בַּיּוֹם הַהוּא אֵין יְכוּלִין לַעֲשׂוֹת הָא
לְמַחֵר יְכוּלִין לַעֲשׂוֹת

R. Uri Sherki, http://ravsherki.org/index.php?option=com_content&view=article&id=259&Itemid=1223

ודווקא הם, במקום להורות לעצמם הלכה או לומר לעצמם בפשטות שמכיוון שהם טמאים הם פטורים מן הפסח, ניגשו למשה ולאהרון ובקשו פסק הלכה. בזה מישאל ואלצפן תיקנו את חטאם של נדב ואביהו, ודווקא על ידם, זכינו למועד נוסף בתורה - מועד של פסח שני. אותו פסח שהתורה לא ציוותה עליו מלכתחילה, אלא שהוא פרי יצירתם של בני ישראל. לכאורה, זהו מועד שכל מקורו בהחלטה של בני ישראל שהם זקוקים לתוספת קדושה, שהם אינם יכולים שלא לעשות את הפסח בתוך בני ישראל, ודרשו פתרון. אם כן, בני עוזיאל, הם אלה הבאים להגיד לנו, כיצד יש לחדש חידושים בתורת ישראל. לא ביוזמה פרטית, לא על ידי הוראת הלכה בפני רבו, כי עם על ידי התייעצות עם רבו. כאשר יש רעיון אמיתי, לא ייתכן שלא יבוא עליו ציווי מן השמים. אלא שיש ראשית כל לפנות אל משה ואל אהרון - כך הוא הסדר, לפנות קודם כל אל ראשי האומה, ומתוך כך מתחדשים זרמי קודש חדשים בעולם, עד כדי תוספת מצוות פסח שני ותוספת עוד מצוות בעולם מכח הבקשה הזאת של אלצפן ומישאל בני עוזיאל.